

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udtog af den gamle danske Riimkrønike

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 177. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1816_297_3-txt-shoot-idm2846.pdf (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Jeg takker Gud min Skaber kiær
For alle sine Gaver han gav mig her:
Han gav mig Styrke over alle de
Som jeg kunde nogensted spørge eller see,
Han gav mig og saa klart et Moll (Maal)
178 Som Nogen kunde have, Dansk eller Voll *Voll ɔ: Vælsker, Italiener, og den gamle
Riimer siger da ligesom en ny tydsk Historiker at Danske og Vælske have det klareste
Maal.
Og gjorde mig til saa talende en Mand
Som findes kunde i noget Land.
Tusind halvfemts paa det femte Aar
Efter at Guds Søn fødder vaar,
Blev jeg til Konning i Dannemark sæt
Med Danes Vilje og god Eendræt *Eendræt ɔ: Eendrægtighed. Det gamle Ord er
forresten godt dansk, thi de som drage tillige, gaae i Dræt sammen.
Men siden derefter Aar vel try (tre)
Blev Cisterts-Orden stift af Nye,
Da vorde (blev) os Gud saa mild og blid,
At vi finge da saa god en Tid,
At beste Skeppe Meel eller Malt
Ei mere end to Penninge gjaldt.
Jeg holt saa strænge Retviished,
Og hadde saa stor Sagtmodighed,
At Ingen forhastede jeg mig op paa,
Ingen gik mig og retløs fraa,
Ingen Voldsmand stædde jeg til
Giøre nogen Uret eller Uskiel,
179 Thi ræddeds mig alle mægtige Mænd,
Og Fattige ælskede jeg hver og En.
Jeg altid og saa livsalig var *Livsalig er det rette, dybe, deilige, danske Udtryk som kun
svagt betegnes ved det af Islandsk laante *vensæl*. Mærkeligt ellers at Suhm mener (T.
5. S. 122) at Petrus Olai, der midt i sin Latin bruger dette Udtryk om Erik, har taget det
af Saxo, Noget der ydermere stadfæster at Suhm ei kiendte Riimkrøniken synderlig.,
At naar som jeg gav nogen Mand Svar,
Hans Husfrue sendde jeg gode Nat,
Og bad hans Folk alt være gladt.
Siden løstede og Tydske at prøve mit Sind,
Thi røvede de paa Dannemark ind,
De mig mellem Falster og Siælland
Sloge ihjel saa frommer en Mand;
Thi lod jeg giøre et Udbud stort,
At hevne det Mord som de hadde gjort.
Saa foere de dem i Tydskland ind
Og vunde en Stad som heed Julin,
Og grebe saa alle Røvere der
Som sloge den (hiin) og vaare der nær,
Deres Hænder lode de binde paa Bag
Og bond (bandt) hver ved en Pæl vel frag *Frag ɔ: stærk, fast, svarer altsaa til isl. *frekr*
og er vel samme Ord som vores *fræk*, hvis Grund-Be180mærkelse er: uforbluffet, og
saaledes bruges det i Kæmpe-Viserne.
180 Saa lode de tage af hver en Tarm
Og slaa til Pælen med en Harm,
De kvistede dem saalænge derom *Kvistede ɔ: pidskede.,
Indtil de styrted og Bugen var tom,
Siden fik jeg for dem den bedste Fred
Som nogen Mand bedst tørvede ved *Tørvede ved ɔ: trængde til. Vores: *turde ved* er og
betyder det samme, og burde skrives torvde ved, ligesom vi skrive Nødtørvt skiøndt vi
sige Nødtørt..
Ærkebisp af Bremen, den haarde Mand,
Hadde mig tænkt at komme i Band,
Thi skød jeg mig for Paven ind,
Som Gud gav mig for Raad og Sind.
Jeg Danske forhervde for den samme Grund
At have deres Ærkebisp selv i Lund
Og ei være under udvortes Stigt (Stift),
Som vaare før vel pladseligt *Pladseligt kan enten være en Trykfeil for: *passeligt*, eller

en Oversættelse af localis ɔ: hvad der er paa sit Sted, Meningen bliver da den samme.
Min hellige Fader Paven vaar mig saa mild
Med synderlig Naade, Gunst og Vild,
Han tog os ei alene fra fremmet Stat,
181Men gjorde vor Biskop til sin Legat,
Og til en Første i Sverriges Land
Og Norges paa min rette Sand.
Der jeg foer da hjem fra Rom,
I Færd med mig en Spillemand kom
Han legde saa at jeg galen blev,
Mig kunne ei holle nogen Hellede giev,
Fire af mine Ridder slog jeg ihjel,
Fordi at jeg da ei vidste vel.
Siden foer jeg da til den hellige Grav
Som Gud mig dertil Naade gav,
Jeg tog med mig allerhøieste Mænd
Som jeg kunne finde, Mand eller Svend,
At Ingen skulde giøre Spot eller Bang *Udentvivil har der staaet: at Ingen skulde *giøres*
Spot eller Bang (Banghed), at nemlig hans Følgesvende ikke skulde ræddes ved at see
op til ham, eller see ud som Dværge imod ham, hvor de kom frem. Det Andet giver kun
en tvungen Mening, skiøndt det kan forstaaes, da Bang er paa gammel Dansk: Stoi,
Allarm.,
Fordi jeg vaar saa stor og lang.
Der jeg kom heden til Grækenland,
I Constantinopel jeg Keiseren fand,
Han vilde ei lade mig først derind,
Men siden fik han et bedre Sind,
182Da Danske som han da hadde hos sig
Finge hannum da underviist af (om) mig.
Dem holdt han da i ypperste Stat (Stads)
At vare paa sig baade Dag og Nat,
For Deilighed, og Tjeneste troe,
De hannum beviste der noget dro (drog).
Siden lod han pryde baade Huus og Jord
Og hented mig ind med Ære fuldstor,
Han tog mig ved sin høire Hand,
Som jeg hadde været en mægtiger Mand;
Han ledte mig ind udi sin egen Sal
Som kostelig var og meget pral *Pral. Enten skal det betyde: *pralende*, og er da en
licentia poetica som jeg baade for andre og mig selv nødig tyer til, eller det er
Substantivet: *Pral*, og *som* betyder da *hvor*, Noget der i Bogen ei er usædvanligt, og
end Tilfældet i daglig Tale.,
Han gjorde mig da et stort Amon *Amon ɔ: Amindelse, ligesom mund hos Ang. S. er
Minde.,
Han kom der aldrig ind som han var von *Var von ɔ: pleiede van.,
Og ingen Keiser efter hannum meer,
Saa holde de hende for min Skyld i Hæder *Hæder skal rime paa: *meer*, og Rimeren var
da vel en Fyenboe, thi i Fyen siger man omtrent: Heer..
183Saa lod han mig reise et Bellede op,
Ved Skikkelse efter min egen Krop;
Saa gav han mig sin Gave from,
Hellig-Mænds Been som jeg bad om,
Og af det hellige Kors en Part,
Det sendte jeg hjem til Slangdorp saasart *Slangdorp ɔ: Slingerup.,
Fordi at jeg der fødder vaar,
Som høien Alter i Kirken staar.
Da jeg kom da til Cyperland,
Af Sot jeg da opgav min And,
Det tusende, hundred, paa det andet Aar
Efter at Guds Søn fødder vaar.
Min Dronning Bodil blev der og død,
Af Helsot og ei af anden Nød.
Der hædred os Gud med stort Jertegn
Som underligt er i al den Egn,
Der havde den Jord Naturen slig
Hun kunde ei holde der døde Mænds Liig,

Men naar der jorddis nogen Mands Krop
Om Natten kasteds han giennesten op,
Men siden min Krop blev jordet der,
Da holdt hun Liig baade fiern og nær.